

אֲמַאי אִיהִי רְעָה. קָרָא דְבַתְרִיה אֹכַח, דְּכַתִּיב אִישׁ
 אֲשֶׁר יִתֵּן לוֹ הָאֱלֹהִים עוֹשֶׁר וְנִכְסִים וְגו'.
 הַאי קָרָא קִשְׁיָא, בִּיּוֹן דְּכַתִּיב וְאִינְנו חָסֵר לְנַפְשׁוֹ
 מִכָּל אֲשֶׁר יִתְּאֹנָה, אֲמַאי וְלֹא יִשְׁלִיטְנוּ הָאֱלֹהִים
 לְאֹכּוֹל מִמֶּנּוּ, דְּהָא אִינוּ חָסֵר לְנַפְשׁוֹ כְּלוּם אֶלְא.
 רָזָא אִיהוּ, וְכָל מְלוּזֵי דְשְׁלֵמָה מְלַבָּא, מִתְּלַבְּשָׁן אִינוּן
 בְּמִלִּין אַחַרְנִין, בְּמִלֵּי דְאוּרִייתָא, דְּאִינוּן מִתְּלַבְּשָׁן
 בְּסַפּוּרֵי עֲלָמָא.

תָּא חַזִּי, אָפּ עַל גַּב דְּבַעֲיָנָן לְאַסְתִּכְּלָא בְּלְבוֹשָׂא,
 הַשְׁתָּא הַאי קָרָא חָכִי קְאָמֵר, דְּכִר נָשׁ אָזִיל
 בְּהַאי עֲלָמָא, וְיַחֲיִב לִיה ^(דף קנ"ו ע"א) קְדִישָׁא בְּרוּךְ הוּא
 עוֹתָרָא, בְּגוֹן דִּיזְכִּי בִיה לְעֲלָמָא דְאַתִּי, וְיִשְׁתַּאֲר
 לְגַבִּיה קָרְן. מְאִי קָרְן. הַהוּא דְּאִיהוּ קַיִם, דְּאִיהוּ
 אַתָּר לְאַתְעָרָא בִּיה נִשְׁמַתָּא. בְּגוֹן כֵּךְ בְּעֵי לְאַשְׁאָרָא

לשון הקודש

דְּכַרִּי שְׁלֵמָה הַמְּלֻךְ מִתְּלַבְּשִׁים חָסֵם בְּדְכַרִּים
 אַחֲרִים, בְּדְכַרִּי הַתּוֹרָה שְׁמִתְלַבְּשִׁים
 בְּסַפּוּרֵי הָעוֹלָם.

בֵּא רְאָה, אָפּ עַל גַּב שְׂרוּצִים לְהַסְתַּכַּל
 בְּלְבוּשׁ, כְּעַת פְּסוּק זֶה כֵּךְ אוֹמֵר, שְׂאָדָם
 הוֹלֵךְ בְּעוֹלָם הוּא וְנוֹתֵן לוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 עוֹשֶׂר כְּדֵי שְׂיוּכָה בּוֹ לְעוֹלָם הַבָּא וְתִשְׁאֲר
 אֲצִלוּ הַקָּרְן. מַהִי הַקָּרְן? אוֹתָהּ שְׁעוּמָדָת,

הַלֵּב, שְׂרוּצָה לְשַׁלֵּט בְּדְכַרִּי הָעוֹלָם הוּא וְלֹא
 מִשְׁנִיחַ בְּדְכַרִּי הָעוֹלָם הַהוּא דְכֵר.

מִדּוּעַ הִיא רְעָה? הַפְּסוּק אַחַר כֵּךְ מוֹכִיחַ,
 שְׁכַתּוּב אִישׁ אֲשֶׁר יִתֵּן לוֹ הָאֱלֹהִים עוֹשֶׁר
 וְנִכְסִים וְגו'. פְּסוּק זֶה קָשָׁה, בִּיּוֹן שְׁכַתּוּב
 וְאִינְנו חָסֵר לְנַפְשׁוֹ מִכָּל אֲשֶׁר יִתְּאֹנָה, לְמַה
 וְלֹא יִשְׁלִיטְנוּ הָאֱלֹהִים לְאֹכּוֹל מִמֶּנּוּ, שְׁהִרִי
 אִינוּ חָסֵר לְנַפְשׁוֹ כְּלוּם? אֶלְא סוּד הוּא, וְכָל

אֶבְתָּרֶיהָ (נ"א עותריה) לְהֵאֵי קָרְנִי, וְהֵאֵי קָרְנִי יִקְבַּל לִי, בְּתֵר דִּיפּוּק מֵהֵאֵי עֲלָמָא.

בְּגִין דְּהֵאֵי קָרְנִי, הוּא אֵילָנָא דְחַיֵּי דְהָהוּא עֲלָמָא, וְלֹא קִיּוּמָא בְּהֵאֵי עֲלָמָא, אֵלָא הָהוּא אֵיבָא דְנַפְיָא מִנִּיהּ, וְעַל דָּא אֵיבָא דִילִיָּה אָכִיל בַּר נָשׁ, דְזָכִי בְּהֵאֵי עֲלָמָא, וְהַקָּרְנִי קִיּוּמָא לִיָּה לְהָהוּא עֲלָמָא, לְמוֹזְבֵי בֵיהּ בְּחִינֵי עֲלָאִין דְלַעִילָא.

וּבְמֵאן דְסָאִיב גְרָמִיָּה, וְאֶתְמַשֵּׁךְ בְּתֵר גְרָמִיָּה, וְלִיתִיהּ חֶסֶר לְנַפְשִׁיהּ וּלְגְרָמִיָּה כְּלוּם. וְהָהוּא אֵילָנָא אֶשְׁתָּאֵר, וְלֹא שְׂוִיָּה לְקַבְלִיָּה בְדַחִילוֹ, וְלְקַבְלָא לִיָּה לַעִילָא. כְּדִין וְלֹא יִשְׁלִיטְנוּ הָאֱלֹהִים לְאָכֵל מִמֶּנּוּ, וּלְמוֹזְבֵי בְהָהוּא עוֹתָרָא, וְדָאֵי אִישׁ אַחַר יֹאכְלֵנוּ, כְּמָה דְאֵתְ אָמַר (אִיּוֹב כ"ו) יָכִין וְצַדִּיק יִלְבַּשׁ. בְּגִין כֵּן, כְּעֵי בַר נָשׁ לְמוֹזְבֵי, כְּמָה דִיְהִיב לִיָּה קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְהָהוּא עֲלָמָא, וּכְדִין אָכִיל מִנִּיהּ בְּהֵאֵי עֲלָמָא, וַיִּשְׁתָּאֵר

לשון הקודש

וּמִי שְׂמַמְמָא עֲצָמוּ וּנְמַשֵּׁךְ אַחַר עֲצָמוּ וְלֹא מְחַסֵּר לְנַפְשׁוֹ וְלַעֲצָמוּ כְּלוּם, וְאוֹתוֹ עֵץ נִשְׁאָר וְלֹא שָׂם אוֹתוֹ מוּלּוֹ בִּירְאָה וּלְקַבְּלוֹ לְמַעְלָה, אִזּוּ – וְלֹא יִשְׁלִיטְנוּ הָאֱלֹהִים לְאָכֵל מִמֶּנּוּ, וְלִזְבוֹת בְּאוֹתוֹ עֶשֶׂר. וְדָאֵי אָדָם אַחַר יֹאכְלֵנוּ, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר (אִיּוֹב כ"ו) יָכִין וְצַדִּיק יִלְבַּשׁ. בְּגִלְלַל זֶה צָרִיךְ הָאָדָם לִזְבוֹת בְּמָה שְׁנַתֵּן לוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאוֹתוֹ עוֹלָם, וְאִזּוּ אוֹכֵל מִמֶּנּוּ

שֶׁהוּא מְקוּם לְצַרֵּר בּוֹ הַנְּשֻׁמָּה. בְּגִלְלַל זֶה צָרִיךְ לְהִשְׁאִיר אַחֲרָיו לְאוֹתָהּ קָרְנִי, וְקָרְנִי זֶה יִקְבְּלָהּ לְאַחַר שִׁינְאָא מִהָעוֹלָם הַזֶּה. מִשּׁוּם שֶׁקָּרְנִי זֶה הוּא עֵץ הַחַיִּים שֶׁל אוֹתוֹ עוֹלָם, וְלֹא עוֹמֵד בְּעוֹלָם הַזֶּה אֵלָא אוֹתוֹ פְּרִי שִׁינְאָא מִמֶּנּוּ, וְלִכֵּן אוֹכֵל הָאָדָם פְּרִי, שׁוֹזְכָה בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְהַקָּרְנִי קִיּוּמָתְ לְאוֹתוֹ עוֹלָם לִזְבוֹת בָּהּ בְּחַיִּים עֲלוּיָנִים שְׁלַמְעָלָה.

לְנַבִּיָּה הַהוּא קָרַן לְעֶלְמָא אַחְרָא, לְמַהוּי צְרוּרָא
בְּצְרוּרָא דְתַיִי. אָמַר רַבִּי יוֹסִי וּדְאִי.

תַּוּ אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כְּתִיב אִם כָּכָה אַתְּ עוֹשֶׂה לִּי
הֲרֵגֵנִי נָא וְגו'. וְכִי מֹשֶׁה דָּאִיהוּ עָנּוּ מִכָּל בְּנֵי
עֶלְמָא, בְּגִין דְּשָׂאִילוּ מַיִהּ יִשְׂרָאֵל לְמִיכַל, מָסַר
גְּרַמְיָה לְמִיתָה, אָמַאי. אָמַר רַבִּי אַבָּא, הָאִי מִלָּה
אוֹלִיפְנָא, וְרָזָא עֲלָאָה אִיהוּ, מֹשֶׁה לָּא אַבְדְּאִישׁ קַמְוִיה,
וְלָא שָׂאֵל לְמִיתָה עַל דְּשָׂאִילוּ יִשְׂרָאֵל.

תָּא חַיִּי, מֹשֶׁה אַתְאַחַד, וְהָוָה סָלִיק בְּמַה דְּלָא
אַתְאַחַד נְבִיאָה אַחְרָא. (דְּהָא אַחֲרֵי דְדָקָה הוּי) וּבְשַׁעְתָּא
דְּאָמַר לִיָּה קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמֹשֶׁה, (שְׁמוֹת טז) הֲנֵנִי
מִמַּטִּיר לָכֶם לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם. תִּדְּי מֹשֶׁה וְאָמַר, וּדְאִי
הַשְׁתָּא הַהוּא שְׁלִימוּ בִי אֲשַׁתְּכַח. דְּהָא בְּגִינִי אֲשַׁתְּכַח
מִן יִשְׂרָאֵל. פִּיזֵן דְּחַמָּא מֹשֶׁה דְּאֶהְדְּרוּ לְנַחְתָּא

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

הוא. מֹשֶׁה לֹא הִרַע לְפָנָיו וְלֹא שָׂאֵל מִיתָה
עַל שְׂשָׂאֵלוֹ יִשְׂרָאֵל.

בֵּא וּרְאֵה, מֹשֶׁה נֶאֱחָז, וְהָיָה עוֹלָה בְּמַה שְׂלֵא
נֶאֱחָזוּ נְבִיאֵי אַחֵר. (שְׁחֵרֵי הָיָה אַחֲזוּ בְּצִדְקָה) וּבְשַׁעְתָּה
שָׂאֵמַר לוֹ הַקּוֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה (שְׁמוֹת טז)
הֲנֵנִי מִמַּטִּיר לָכֶם לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם, שְׁמַח
מֹשֶׁה וְאָמַר, וּדְאִי פַעַת אוֹתָהּ שְׁלֵמוֹת
נִמְצְאוֹת בִּי, שְׁחֵרֵי בְּגִלְלֵי נִמְצָא מִן יִשְׂרָאֵל.

בְּעוֹלָם תְּהֵה, וְתִשְׂאָר לוֹ אוֹתָהּ קָרַן לְעוֹלָם
אַחֵר, לְהִיּוֹת צְרוּר בְּצְרוּר הַחַיִּים. אָמַר רַבִּי
יוֹסִי, וּדְאִי.

עוֹד אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כְּתוּב אִם כָּכָה אַתְּ
עוֹשֶׂה לִי הֲרֵגֵנִי נָא וְגו'. וְכִי מֹשֶׁה, שְׁהוּא עָנּוּ
מִכָּל בְּנֵי הָעוֹלָם, מִשּׁוּם שְׂשָׂאֵלוֹ מִמֶּנּוּ
יִשְׂרָאֵל לְאָכַל מָסַר עֲצָמוֹ לְמִיתָה? לְמַה?
אָמַר רַבִּי אַבָּא, דְּבַר זֶה לְמַדְנּוּ וְסוּד עֲלִיזֵן

לְדַרְגָּא אַחְרָא, וְשָׂאִילוּ בְּשָׂר, וְאָמְרִי וְנִפְשֵׁנוּ קָצָה
 בְּלַחֵם הַקְּלוּקֵל. אָמַר אִי הָכִי הוּא, הָא דַּרְגָּא דִּילִי
 פְּגִיבִים. דִּהָא בְּגִינִי יִיכְלוּן יִשְׂרָאֵל מִן בְּמַדְבְּרָא, הָא
 אָנָּא פְּגִיבָא, וְאַחֲרָן פְּגִיבִים, וְנַחֲשׁוּן בֵּין עֲמִינְדָב פְּגִיבִים.

אָמַר וְאִם כִּכָּה אֶתְ עוֹשֶׂה לִי הֲרֵגִנִי נָא הֲרוּגִי,
 דְּחִשְׁבִּנָּא נּוֹקְבָא בְּמִיכְלָא דִּילָהּ, (וְאָנָּא נְחִית מִן

שְׁמִינָא דְאִיהוּ דַּרְגָּא עֲלָאָה, לְנַחְתָּא לְדַרְגָּא דְנוֹקְבָא, וְאָנָּא עֲדִיף מִן שְׂאָר נְבִיאֵי עֲלָמָא,
 וְעַל דָּא אָמַר וְאֵל אֲרָאָה (אַחֲתִי) בְּרַעְתִּי כַּמַּת וּדְאִי לְנַחְתָּא לְדַרְגָּא תַּמְאַתָּה. בְּדִין וְיֵאמַר
 יְיָ אֵל מֹשֶׁה אֶסְפֶּה לִּי שְׁבָעִים אִישׁ. אֶת שְׂאִיל אֶתֶר דְּמִיתָה לָּא תַבְעִי אֶתֶר דְּלָא תְהֵא
 פְּגִיבִים בְּדַרְגָּא דִּילְךָ. וְעַל דָּא כְּתִיב וְאֶעֱלֶמְתִּי מִן הָרוּחַ אֲשֶׁר עָלֶיךָ דְּבִלְחוּ אֵינִין דְּתַמְזֵן
 אֶתְאַחֲדוּ. (ס"א וְאָנָּא נְחִית מִן שְׁמִינָא לְאַרְעָא. אֶתְ עוֹשֶׂה לִי לְנַחְתָּא לְאַתֶּר דְּנוֹקְבָא,
 וְלַמְּפָגִם לְאַתְרֵי וְדַרְגֵי אִי הָכִי הֲרֵגִנִי נָא הֲרוּגִי אִם נָא מְצִאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ וְאֵל אֲרָאָה בְּרַעְתִּי.
 רַעְתִּי הִיא וּדְאִי לְאַחֲרָא בְּדַרְגָּא תַּמְאַתָּה. בְּדִין וְיֵאמַר ה' אֵל מֹשֶׁה אֶסְפֶּה לִּי שְׁבָעִים אִישׁ
 מִזִּקְנֵי יִשְׂרָאֵל. הָא אֵינִין לְמִיתָן לְהוּ מִיכְלָא אַחְרָא, וְלָא תְהֵא פְּגִיבִים בְּדַרְגָּא דִּילְךָ. וְעַל דָּא
 וְאֶעֱלֶמְתִּי מִן הָרוּחַ אֲשֶׁר עָלֶיךָ וְשָׁמְתִי עֲלֵיהֶם. מָאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּאֵינִין אֶתְאַחֲדוּ בְּסִיחָרָא
 בְּסִיחָרָא וּבְעֵי שְׁמִשָּׂא לְאַנְהָרָא לָהּ. וְעַל דָּא

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

אָנָּא וְיֵאמַר ה' אֵל מֹשֶׁה אֶסְפֶּה לִּי שְׁבָעִים אִישׁ. אֶתְהָ שְׂאֵלְתָּ מִקּוּם
 שְׁמִיתָה לֹא תַצְטַרְךָ, מִקּוּם שְׂלֵא תְהֵא פְּגוּם בְּדַרְגָּה שְׁלָךְ, וְעַל זֶה כְּתוּב
 וְאֶעֱלֶמְתִּי מִן הָרוּחַ אֲשֶׁר עָלֶיךָ, שְׂפָלִים הֵם שְׁנֵאחֻזוּ שִׁם). (וְאָנָּא וְרַחֲמֵי מִן
 הַשְּׁמַיִם לְאַרְצֵי. אֶת עֲשֵׂה לִי, לְרַדְתָּ לְמִקּוּם הַנְּקֻבָּה וְלַפְּגָם מִקּוּמֵי וְדַרְגָּתֵי.
 אִם כִּךָ, הֲרֵגִנִי נָא הֲרֵג אִם נָא מְצִאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ וְאֵל אֲרָאָה בְּרַעְתִּי.
 רַעְתִּי הִיא וּדְאִי לְאַחֻזוּ בְּדַרְגָּה תַּחְתּוֹנָה. אָנָּא, וְיֵאמַר ה' אֵל מֹשֶׁה אֶסְפֶּה
 לִי שְׁבָעִים אִישׁ מִזִּקְנֵי יִשְׂרָאֵל. הֲרִי הֵם לְתַת לְהֵם אֲכַל אַחֵר, וְלֹא תִהְיֶה
 פְּגוּם בְּדַרְגָּתְךָ. וְעַל זֶה, וְאֶעֱלֶמְתִּי מִן הָרוּחַ אֲשֶׁר עָלֶיךָ וְשָׁמְתִי עֲלֵיהֶם. מַה
 הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁהֵם נֶאֱחָזוּ בְּלִבְנָהּ (וְכוּ) בְּלִבְנָהּ, וְרִצְיָה
 הַשְּׁמִישׁ לְהָאִיר לָהּ. וְעַל כֵּךְ וְשָׁמְתִי עֲלֵיהֶם,

בֵּינָן שְׂרָאָה מֹשֶׁה שְׁחֻזוּ לְרַדְתָּ לְדַרְגָּה
 אַחֲרֵת וְשָׂאִלוּ בְּשָׂר, וְאָמְרוּ (בְּמִדְבָר כ"א) וְנִפְשֵׁנוּ
 קָצָה בְּלַחֵם הַקְּלוּקֵל, אָמַר, אִם כִּךָ זֶה, הֲרִי
 דַּרְגָּתִי פְּגוּמָה, שְׁהֲרִי בְּגִלְלֵי יֹאכְלוּ יִשְׂרָאֵל
 מִן בְּמַדְבְּרָא. הֲרִי אֲנִי פְּגוּם, וְאַחֲרָן פְּגוּם,
 וְנַחֲשׁוּן בֵּין עֲמִינְדָב פְּגוּם.

אָמַר, וְאִם כִּכָּה אֶתְ עֲשֵׂה לִי הֲרֵגִנִי נָא הֲרוּגִי,
 שְׁנַחֲשִׁבְתִּי נְקֻבָּה בְּמִאֲכָלָהּ, (וְאָנָּא יוֹרֵד מִהַשְּׁמַיִם, שְׁהוּא
 דַּרְגָּה עֲלִיוֹנָה, לְרַדְתָּ לְדַרְגָּה נְקֻבָּה, וְאָנָּא עֲדִיף מִשְׂאָר נְבִיאֵי הָעוֹלָם, וְעַל
 זֶה אָמַר, וְאֵל אֲרָאָה (אַחֲתִי) בְּרַעְתִּי, כַּמַּת, וּדְאִי לְרַדְתָּ לְדַרְגָּה תַּחְתּוֹנָה.

וְשִׁמְתִי עֲלֵיהֶם, בְּגִין לְאַנְהָרָא מִן שְׂמִשָּׁא, בְּנִהוּרָא
 דְּסִיְהָרָא. (ס"א וּבְגִינֵי הָאֵי מִיִּכְלָא דָא, לָא) אֲתִיָּא עַל יְדָא דְמִשָּׁה,
 בְּגִין דְלָא יִתְפְּגִים.

זְכָאָה חוֹלְקָא דְמִשָּׁה, דְקוֹדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְעֵי
 בִיקְרִיָהּ, עָלֶיהָ בְּתוּב (משלי כג) יִשְׂמַח אָבִיךָ
 וְאִמְךָ וְגו'. יִשְׂמַח אָבִיךָ: דָּא קְדֻשָּׁא בְרִיךְ הוּא.
 וְאִמְךָ: דָּא בְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל. וְתַגְל יוֹלְדֶתְךָ: דָּא אִימָא
 דְּמִשָּׁה דְלִתְתָא. קְדֻשָּׁא בְרִיךְ הוּא רְחִים לִיהּ יִתִיר
 מִכָּל נְבִיאֵי עֲלְמָא, בְּלָא, אִמְצָעֵי כָּלִל. (ס"א דְהָא מִשָּׁה אִסְתַּלַּק
 עַל כָּל נְבִיאֵי עֲלְמָא בְּלָא אִמְצָעֵי כָּלִל כְּמָה) דְכִתְיִב פֶּה אֵל פֶּה אֲדַבֵּר
 בּוּ, וְהָא אוֹקִימָנָא בְּכַמְהָ אֲתֵר.

וַיִּצְעַק מֹשֶׁה אֶל יְיָ לֵאמֹר אֵל נָא רַפָּא נָא לָהּ.
 (במדבר יב) הָא אוֹקִימוּתָהּ, וְהוּא רָזָא דְשְׂמָא
 קְדִישָׁא, מִחַד סְרֵי אֲתוּוֹן, וְלָא בְעָא מִשָּׁה לְעֲלָאָה
 יִתִיר, בְּגִין דְעַל דִּידִיהּ לְמַלְכָּא לָא בְעֵי
 (דף קנ"ו ע"ב)

לשון הקודש

אוקבו יותר מכל נביאי העולם ללא אמצעי
 כלל, (שחרי משה נתעלה על כל נביאי העולם ללא אמצעי כלל,
 כמו) שכתוב פה אל פה אדבר בו, והרי
 בארנו בכמה מקומות.

ויצעק משה אל ה' לאמר אל נא רפא נא
 לה. הרי פרשוה, והוא סוד השם הקדוש
 מאחת עשרה אותיות, ולא רצה משה

כדי להאיר מהשמש, פאור חלבנה. (ומשום זה
 אכל זה לא) בא על ידי משה, כדי שלא יפגם.
 אשרי חלקו של משה שהקדוש ברוך הוא
 רצה בכבודו, עליו בתוב (משלי כג) ישמח אביך
 ואמך וגו'. ישמח אביך - זה הקדוש ברוך
 הוא. ואמך - זו בנסת ישראל. ותגל יולדתך
 - זו אם משה שלמשה. הקדוש ברוך הוא

לְאַטְרָחָא יִתִּיר. בְּגוּן כֶּךָ קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעָא עַל
 יִקְרָא דְמִשְׁה. וּבְכָל אֲתֵר קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעָא עַל
 יִקְרִיהוּן דְּצַדִּיקֵי, יִתִּיר עַל דִּילֵיה. וְלִזְמַנָּא דְאַתִּי,
 עֲתִיד קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַתְבַּע עֲלִבּוּנָא דְיִשְׂרָאֵל
 מִעַמִּין עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת, וְלִמְחֵדֵי לוּן בְּחֵדוּוֹתָא
 דְּצִיּוֹן. דְּכֶתִיב, (ירמיה לא) וּבָאוּ וּרְנְנוּ בְּמָרוֹם צִיּוֹן וְגו'.
 וּבְדִין (ישעיה נט) וּבָא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וְגו'. בְּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם
 אָמֵן וְאָמֵן. יִמְלוֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

פְּרֻשֵׁת שְׁלַח לָךְ

וַיִּדְבֵר יְיָ אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר, שְׁלַח לָךְ אַנְשִׁים וַיִּתְּרוּ
 אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן וְגו'. (במדבר יב) רַבִּי חֵיִיא פְתַח,
 (איוב לח) הַמַּיִמִּיךָ צוּיֵת בְּקֶר יַדְעָתָה שְׁחַר מְקוֹמוֹ. שְׁחַר
 כְּתִיב, הִיא אֶתְרַחֲקָא מִשְׁחַר. מָאי טַעְמָא. אֵלֶּא אָמַר
 רַבִּי חֵיִיא, בְּשַׁעֲתָא דְנָטִי עֵרֵב, וְשִׁמְשָׁא נָטִי לְמִיעַל.

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

וּבָא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וְגו'. בְּרוּךְ הוּא לְעוֹלָם אָמֵן
 וְאָמֵן. יִמְלוֹךְ הוּא לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

פְּרֻשֵׁת שְׁלַח לָךְ

וַיִּדְבֵר הוּא אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר שְׁלַח לָךְ אַנְשִׁים
 וַיִּתְּרוּ אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן וְגו'. רַבִּי חֵיִיא פְתַח, (איוב
 לח) הַמַּיִמִּיךָ צוּיֵת בְּקֶר יַדְעָתָה שְׁחַר מְקוֹמוֹ.
 כְּתוּב שְׁחַר, הִיא אֶתְרַחֲקָא מִשְׁחַר. מָה
 הַטַּעַם? אֵלֶּא אָמַר רַבִּי חֵיִיא, בְּשַׁעֲתָא שְׁנוּטָה

לְהַתְפַּלל יוֹתֵר, מִשּׁוּם שֶׁעַל שְׁלוֹ לֹא רָצָה
 לְהַטְרִיחַ יוֹתֵר לְמַלְךְ. בְּגַלְל זֶה הַקּוֹדֶשׁ בְּרוּךְ
 הוּא רָצָה בְּכָבוֹד מִשְׁה. וּבְכָל מְקוֹם הַקּוֹדֶשׁ
 בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה בְּכָבוֹד הַצַּדִּיקִים יוֹתֵר עַל
 שְׁלוֹ. וְלַעֲתִיד לְבֹא עֲתִיד הַקּוֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לְתַבַּע עֲלִבּוֹן יִשְׂרָאֵל מִעַמִּים עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים
 וּמִזְלוֹת וְלִשְׁמָחָם בְּחֵדוּת צִיּוֹן, שְׁכַתוֹב (ירמיה
 לא) וּבָאוּ וּרְנְנוּ בְּמָרוֹם צִיּוֹן וְגו'. וְאָז (ישעיה נט)

בְּדִין אֶתְחַלֵּשׁ תּוֹקֶפֶיָהּ, בְּדִין שְׁלֵטָא שְׁמַאלָא,
וּמִשְׁתַּבַּח דִּינָא בְּעֵלְמָא, וְאַתְפְּשִׁט (לְעֵילָא). וּבְדִין בְּעֵי בַר
נָשׁ לְצִלָּאָה, וּלְכֹנָא רְעוּתָא (ס"א לְצִלָּאָה דִּישְׁבַח רְעוּתָא) קָמִי
מַאֲרִיָּה.

דְּאָמַר רַבִּי יִיסָא, כִּד נָטִי שְׁמִשָּׂא, וְאַתְחַלֵּשׁ, בְּדִין
אַתְפַּתַּח חַד פְּתִיחוּ בְּשְׁמִשָּׂא, וְאַתְכַּנְיֵשׁ
חִילִיָּה, וּשְׁמַאלָא שְׁלִיט. וְיִצְחָק כְּרִי בִירָא תַּחֲוִיתִיהּ.

בִּיּוֹן דְּעָאֵל לִילְיָא, פְּתָקָא דְקוּטְפָא בְּאַחְמַתִּיהּ שְׁבִיחַ.
וּכְמָה חֲבִילִין טְרִיקוֹן (אֲדוּרִיקוֹן) אֶתְפְּשִׁטוּ בְּעֵלְמָא,
וּכְלָהוּ שְׁטָאן בְּעַרְבוּבָא, וְאֲזִלִּי וְחִיבָאן בְּנַפְשָׁן
דְּרִשִׁיעֵינָא, (ס"א דְבְנֵי נָשָׂא) וּמוֹדְעִין לֹון מַלְיָן, מְנַהֲוֹן
בְּדִיבָן, וּמְנַהֲוֹן קְשׁוּט, וּמֵאן דְּאַשְׁתַּבַּח בִּינֵיהוּ,
אַתִּיִּיהִיב לֹון רְשׁוֹ לְחַבְלָא, וּכְלָהוּ בְנֵי עֵלְמָא נְיִימוֹן,
(וְאַתְכַּנְיֵשׁ) וְטַעְמִין טַעְמָא דְמוֹתָא, וְהָא אֲוִקְיָמָא.

לשון הקודש

מְצוֹי בְּאוּצְרוֹ, וּכְמָה קְבוּצוֹת מַחְבְּלִים מְזוּיקִים
(זוּרְקִים) מִתְפַּשְׁטִים בְּעוֹלָם, וּכְלָם מְשׁוּמְטִים
בְּעַרְבוּבָא, וְהוֹלְכִים וְצוֹחֲקִים בְּנַפְשׁוֹת
הַרְשָׁעִים (שֶׁל בְּנֵי אָדָם) וּמוֹדְעִים לְהֵם דְּבָרִים,
מֵהֵם כּוֹזְבִים וּמֵהֵם אֲמַת, וּמִי שְׁנַמְצָא
בִּינֵיהֶם, נִתְּנָה לוֹ רְשׁוֹת לְחַבֵּל, וְכֵל בְּנֵי
הָעוֹלָם יִשְׁנִים (וְהַתְכַּנְיֵשׁ) וְטוֹעְמִים טַעַם מְוֹת,
וְהָרִי בְּאַרְנוֹ.

הָעַרְב וְהַשְּׁמֵשׁ נוֹטָה לְהַכְנִס, אִז נַחְלֵשׁ כּחוֹ,
וְאִז שׁוֹלֵט, הַשְּׁמַאל וְנַמְצָא דִין בְּעוֹלָם
וּמִתְפַּשֵׁט (לְמַעְלָה). וְאִז צְרִיךְ הָאָדָם לְהַתְפַּלֵּל
וּלְכַוֵּן רְצוֹן (לְהַתְפַּלֵּל שִׁימְצָא רְצוֹן) לְפָנָי רַבּוֹנוּ.
שְׁאָמַר רַבִּי יִיסָא, כִּשְׁנוּטָה הַשְּׁמֵשׁ וְנַחְלֵשׁ,
אִז נִפְתַּח פְּתַח אֶחָד בְּשִׁמְשׁ וּמִתְכַּנְס כּחוֹ,
וְהַשְּׁמַאל שׁוֹלֵט, וְיִצְחָק כּוֹרָה בְּאֵר תַּחְתָּיו.
בִּיּוֹן שְׁנַכְנַס הַלִּילָהּ, הַשְּׁטֵר שֶׁל הַכְּרִיתָהּ

תָּא חַוִּי, כִּד אֲתַעַר רוּחַ צְפוֹן, כִּדִּין אֲתִקְבְּלָא כְּנֶסֶת
 יִשְׂרָאֵל בְּשִׁמְאֵלָא, (וְאִתְחַבְּרוּ בְּחֵדָא) וְיִשְׂרָאֵל בְּדִרוּעָא
 בְּאַתְרָהָא. וְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא אֲתִי לְאַשְׁתַּעֲשְׂעָא עִם
 צְדִיקָיָא דְכְּנַנְתָּא דְעֵדֶן, וְכִדִּין פֶּל מָאן דִּיתַעַר לְמַלְעִי
 בְּאוּרִייתָא בְּהֵוּא שְׁעֵתָא. הָא אֲשַׁתְּתַף בְּהֵדָה, בְּגִין
 דְּהִיא (נִתְבַּת) וְכָל אוֹכְלוֹסִין דִּילָהּ, מְשַׁבְּחִין לְמַלְכָּא
 עֲלָאָה, וְכָל אֵינּוֹן דְּאַשְׁתְּכַחוּ (נ"א דְּאַשְׁתַּתְּפוּ בְּהֵדָה)
 בְּתוֹשְׁבַּתְהָא דְּאוּרִייתָא, פְּלִחוּ כְּתוּבִין בְּבְנֵי הַיְכָלָא,
 וְאַקְרוּן בְּשִׁמְהוֹן, וְאַלִּין רְשִׁימִין בְּיַמְמָא.

תָּא חַוִּי שְׁמָא חֵדָא קְדִישָׁא אוֹת בְּגִלוּפֵי אֲתוּוֹן,
 דְּהוּא שְׁלֵטָא מִפְּלַגוֹ לִילִיא וְאַיְלָדָּה, וְאַיְנּוֹן אֲתוּוֹן
 (כַּל"ךְ סַעפ"ה יֵאֵעוּצ"ה) ׀ דְּמִנְצַפְּךָ פְּלִיל לֹזֶן ׀, אוֹקְמוּתָּה, (יִשְׁעִיה)
 לְסַרְבֵּה הַמְשָׁרָה. נ' הָוָה אֲסֵתִים לְהָאֵי וְלְהָאֵי, כִּדִּין
 כְּתָרִין פְּלִילִין הוּא ו' (נ"א י') דְּשְׁמָא קְדִישָׁא אֲתִקּוֹן לִיהָ.
 וְסֵתִים מְבוּעָהָא. בְּתַר דְּאוּלִּידַת, פְּתִיחָא הוֹת בְּחַד
 רִישָׁא דְּפִתְחָא.

לשון הקודש

אלו שְׁנַמְצָאִים (שְׁהִתְתַּפּוּ אִתְּהָ) בְּתַשְׁבְּחוֹת
 הַתּוֹרָה, כֻּלָּם כְּתוּבִים בְּבְנֵי הַהֵיכָל וְנִקְרְאִים
 בְּשִׁמּוֹתָם, וְאַלְהָ רְשׁוּמִים בַּיּוֹם.

בַּא וּרְאָה, שֵׁם קְדוֹשׁ אֶחָד יֵשׁ בְּאוֹתִיּוֹת
 חִקּוּקוֹת, שֶׁהוּא שׁוֹלֵט מִחֲצוֹת הַלֵּילָה וְאַיְלָדָּה,
 וְהֵן אוֹתִיּוֹת (כַּל"ךְ סַעפ"ה יֵאֵעוּצ"ה) ׀ שֶׁל מְנַצֵּף
 כּוֹלֵל אוֹתָם. ׀ פְּרֻשָׁה (יִשְׁעִיה ט) לְסַרְבֵּה

בַּא וּרְאָה, כְּשִׁמְתַּעוּרְרַת רוּחַ צְפוֹן, אִז
 מִתְקַבְּלַת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל בְּשִׁמְאֵל, (וּמִתְחַבְּרִים
 כַּאֲחָד) וְשׁוֹרָה בְּזִרוּעַ בְּמִקּוּמָהּ. וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא בָּא לְהַשְׁתַּעֲשְׂעַע עִם הַצְּדִיקִים שְׁבַגְנֵן עֵדֶן,
 וְאִז כָּל מִי שִׁמְתַּעוּרֵר לְעַסֵּק בְּתוֹרָה בְּאוֹתָהּ
 שְׁעָה מְשַׁתְּתַף יַחַד אִתְּהָ, מְשׁוּם שֶׁהִיא (וּשְׁבַת)
 וְכָל אוֹכְלוֹסִיהָ מְשַׁבְּחִים לְמַלְכָּהּ הָעֲלִיוֹן, וְכָל

כֹּד אֶתְחַרֵּב בִּי מִקֹּדֶשׁא, אֶסְתִּימוּ מִבוּעֵין מִכָּל
 סְטָרִין. (ס"א אֶת דָּא כָּלִיל אֶתְוִין) וְאֶכְלִיל אֶתְוִין אֶתְרִן,
 וְאִינוּן שְׁבַעָה. תִּלְת מִהֲאִי סְטָרָא, וְאַרְבַּע מִהֲאִי
 סְטָרָא. כֹּל"ך. וְסִימָן (שִׁיר הַשִּׁירִים ד) כָּלְךְ יָפָה רַעֲיָתִי וּמוֹם
 אִין בָּךְ, וְדִכְר וְנוֹקְפָא כָּלִיל בְּחָדָא, דָּא כָּלִיל תִּלְת
 מִכָּאן וְתִלְת מִכָּאן וְאִינוּן שִׁית. וְאוֹקִימָנָא בְּאִלִּין תִּרִין
 אֶתְוִין ס' וְ' אֶתְכָּלְלוּ תִרִיסָר אֶתְוִין, סָלִיק מִנִּיּוּהוּ תִרִי.
 חַד לְאַתָּר חַד, וְחַד לְאַתָּר חַד.

כֹּל"ך סַעפ"ה יֵאֵע"וּצָה, חָכְי אֶתְגְּלִיפוּ אֶתְוִין, וְרִזָּא
 דָּא בְּכִי תִצָּא לְמַלְחָמָה, קָרָא דְכְּתִיב, (דְּבָרִים כב)
 כִּי יִהְיֶה נִעְרָה בְּתוּלָה. נִעַר כְּתִיב, בְּתַר דְּאֶסְתַּלַּק
 לִילְיָא, וְצַפְרָא נָהִיר, כִּדִּין ה' סִלְקָא וְאֶתְכָּלִילֵת
 בְּנַהוּרָא עֲלָאָה. וְכִדִּין יִדְעָתָה שְׁחַר מְקוּמוֹ, דִּידַע
 (דְּנִבְא) שְׁחַר מְקוּמוֹ דְּה"א, וְאֶתְכָּלִילֵת בְּגִיּוּתָה.

לשון הקודש

נִכְלְלוּ שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה אוֹתוּתוֹת. הֵסֵר מִהֵן
 שְׁתֵּים, אַחַת לְמָקוֹם אֶחָד, וְאַחַת לְמָקוֹם
 אֶחָד.

כֹּל"ך סַעפ"ה יֵאֵעוּצָה, כָּךְ נִחְקְוּ הָאוֹתוּתוֹת,
 וְסוּד זֶה בְּכִי תִצָּא לְמַלְחָמָה, פְּסוּק שְׁכָתוּב
 (דְּבָרִים כב) כִּי יִהְיֶה נִעְרָה בְּתוּלָה. נִעַר כְּתוּב.
 אַחַר שֶׁהִסְתַּלַּק הַלְיָלָה וְהִבְקָר מֵאִיר, אִז ה'
 עוֹלָה וְנִכְלְלָת בְּאוּר עֲלִיוֹן, וְאִז – יִדְעָתָה
 שְׁחַר מְקוּמוֹ, שִׁידַע (שְׁוֵדָא) שְׁחַר מְקוּמוֹ שֶׁל
 ה"א, וְנִכְלַל בְּתוּכּוֹ.

הַמְשַׁרְהָ. ג' הֵיטָה סְתוּמָה לְזֶה וְלְזֶה, וְאִז
 כְּתָרִים כְּלוּלִים הוּא ו' (י) שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ
 הַתְּקִינּוּ, וְסַתֵּם מִבוּעֵיָה. אַחַר שִׁילְדָה, פְּתוּחָה
 הֵיטָה בְּרֵאשׁ אֶחָד שֶׁל הַפְּתָה.

כְּשֶׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ נִסְתִּמוּ הַמִּבוּעִים מִכָּל
 הַצְּדָדִים, (אוֹת זוּ בּוֹלְלַת אוֹתוּת) וְנִכְלְלוּ אוֹתוּתוֹת
 אַחֲרוֹת, וְהֵן שְׁבַע. שְׁלֹשׁ מִצַּד זֶה, וְאַרְבַּע
 מִצַּד זֶה. כֹּל"ך. וְסִימָן – (שִׁיר הַשִּׁירִים ד) כָּלְךְ יָפָה
 רַעֲיָתִי וּמוֹם אִין בָּךְ. וְ' זָכַר וְנִקְבָּה כְּלוּלִים
 כְּאַחַד, זֶה בּוֹלֵל שְׁלֹשׁ מִכָּאן וְשְׁלֹשׁ מִכָּאן,
 וְהֵם שֵׁשׁ. וּבִארְנֹג, בְּשִׁתֵּי אוֹתוּתוֹת אֵלֶּה, ס' ו',

תָּא חַזִּי, מֹשֶׁה הָוָה שְׂמִשָּׂא, וּבָעָא לְאַעְלָאָה לְאַרְעָא.
 אָמַר לִיה קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, מֹשֶׁה, כִּד אָתִי
 נְהוּרָא דְשְׂמִשָּׂא, אֶתְכַלִּיל סִיְהָרָא (דף קנ"ז ע"א) בְּגִיּוּוּיָה,
 הַשְּׂתָא דְאַנְתָּ שְׂמִשָּׂא, הֵיךְ יְקוּמוּן כַּתְדָא שְׂמִשָּׂא
 וְסִיְהָרָא, לָא נְהוּר סִיְהָרָא אֶלָּא בְּשַׁעְתָּא דְאַתְכַּנְיִשׁ
 שְׂמִשָּׂא, אֶבַל הַשְּׂתָא לִית אַנְתָּ יְכִיל. אִי תְבַעֵי לְמַנְדַּע
 מְנָה שְׁלַח לָךְ אֲנָשִׁים, לְגַרְמָךְ, בְּגִין לְמַנְדַּע.

תָּא חַזִּי, מֹשֶׁה, אִי תִימָא דְהוּא לָא יָדַע דְּלֹא יִיעוּל
 לְאַרְעָא בְּזִמְנָא דָּא. לָאו חֲבִי, אֶלָּא יָדַע, וְהוּה
 בָּעֵי לְמַנְדַּע מְנָה, עַד לָא יִסְתַּלַּק, וְשַׁלַּח לְאַלְיָן
 מְאַלְלִי, בִּיּוֹן דְּלֹא אָתִיבוּ מְלָה כַּדְקָא יָאוּת, לָא שְׁלַח
 זְמַנָּא אַחְרָא, עַד דְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אַחֲזִי לִיה,
 וְכַתִּיב, (דברים לב) עֲלֶה אֶל הַר הָעֵבְרִים הַזֶּה וּרְאֵה אֶת
 הָאָרֶץ. וְכַתִּיב (דברים לד) וַיִּרְאֶהוּ יְיָ אֶת כָּל הָאָרֶץ. וְלֹא
 דָּא בְּלַחְדוּי, אֶלָּא כָּל אֵינּוֹן דְּזִמְיִנִין לְמִיָּקָם בְּכָל

לשון הקודש

בַּא וְרָאָה, מֹשֶׁה, אִם תֵּאמַר שֶׁהוּא לֹא יָדַע
 שְׁלֹא יִכְנַס לְאָרֶץ בְּזִמְנָן זֶה – לֹא כִּד, אֶלָּא
 יָדַע, וְרָצָה לְדַעַת מִמְּנָה עַד שְׁלֹא יִסְתַּלַּק,
 וְשַׁלַּח אֶת הַמְּרַגְלִים הַלְלוּ. בִּיּוֹן שְׁלֹא הִשִּׁיבוּ
 דְּבַר כְּרָאוּי, לֹא שְׁלַח פְּעַם אַחְרָת, עַד
 שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הִרְאָה לוֹ, שְׂכַתוֹב (דברים
לב) עֲלֶה אֶל הַר הָעֵבְרִים הַזֶּה וּרְאֵה אֶת
 הָאָרֶץ. וְכַתוּב (שם לד) וַיִּרְאֶהוּ ה' אֶת כָּל הָאָרֶץ.

בַּא וְרָאָה, מֹשֶׁה הָיָה הַשְּׂמִשׁ, וְרָצָה לְהַכְנִס
 לְאָרֶץ. אָמַר לוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, מֹשֶׁה,
 כְּשֶׁבֵּא אֹר הַשְּׂמִשׁ, נִכְלַלְתָּ הַלְבְּנָה בְּתוֹכּוֹ.
 כַּעַת שְׂאֵתָה שְׂמִשׁ, אֵיךְ יְקוּמוּ כַּאֲחַד שְׂמִשׁ
 וְלִבְנָה? הַלְבְּנָה אֵינָה מְאִירָה אֶלָּא בְּשַׁעַת
 שְׂמִתְכַּנְסַת הַשְּׂמִשׁ, אֶבַל כַּעַת אֵינָךְ יְכִיל.
 אִם תִּרְצָה לְדַעַת מִמְּנָה, שְׁלַח לָךְ אֲנָשִׁים,
 לְעַצְמְךָ, כִּדִּי לְדַעַת.

דָּרָא וּדְרָא, בְּלֵהוּ אַחְזֵי לִיָּה לְמוֹשֶׁה. וְאַתְמַר,
וְאוֹקְמוּהָ חֲבֵרֵיָּא.

בִּיּוֹן דְּשָׂאֲרֵי מוֹשֶׁה לְמוֹשֶׁלַח, מַה אָמַר לוֹן. הֵיִשׁ בְּהַ
עֵין. וְכִי מַה הוּא דְקֹאֲמַר, וְאִי תִימָא דְלֹא יָדַע.
אַלְא (לְקַמּוֹן יִמָּא מְלַח אֲבַל הָכָא) הָכִי אָמַר מוֹשֶׁה, אִם יֵשׁ בְּהַ
עֵין, הָא יָדַעְנָא דְאַנָּא אִיעוּל לְתַמְן. מָאִי עֵין. דָּא
אִילְנָא דְתַיִי. וְתַמְן לָא הָוָה אַלְא בְּגוֹן עֵדוֹן דְּאַרְעָא.
אָמַר אִם יֵשׁ בְּהַ עֵין דָּא, אָנָּא אִיעוּל לְתַמְן. וְאִי לָא,
לָא אָנָּא יָכִיל לְמִיעֵל.

אָמַר רַבִּי תִיָּא, בְּתִיב (במדבר טו) וַיִּמְצְאוּ אִישׁ מִקּוֹשֵׁשׁ
עֵצִים בְּיוֹם הַשַּׁבָּת. מָאֵן עֵצִים הָכָא. וּמָאֵן
הוּא דָּא. אַלְא דָּא עֲלַפְתָּהּ, וְהָוָה דְּיִיק עַל אֲלִין
אִילְגִין, הֵי מַנְיָהוּ רַב עַל אַחְרָא, וְלֹא חֲשֵׁשׁ לִיקְרָא
דְּמֹאֲרִיָּה, וְאַחֲלַף שַׁבַּת לְשַׁבַּת. הָדָא הוּא דְבְּתִיב, (במדבר
כז) כִּי בַחֲטָאוּ מֵת, בַּחֲטָא ו' מֵת. (וְרוּא דְכִלְא וְדָאִי מִקּוֹשֵׁשׁ עֵצִים)

לשון הקודש

לא היה, אלא בגן עדן שבארץ. אמר, אם
יש בה עץ זה, אני אכנס לשם. ואם לא, לא
אוכל אני להכנס.

אמר רבי תיָא, כתוב (במדבר טו) וַיִּמְצְאוּ אִישׁ
מִקּוֹשֵׁשׁ עֵצִים בְּיוֹם הַשַּׁבָּת. איזה עצים כאן?
ומה הוא זה? אלא זה עלפתה, והיה מדקדק
על העצים הללו איזה גדול מהאחר, ולא
חשש לכבוד רבונו, והחליף שבת לשבת.

ולא זה בלבדו, אלא כל אלו שעתידים לעמד
בכל דור ודור, כלם הראה למושה. ונתפאר,
ופרשוה החברים.

ביוֹן שְׁהַתַּר מוֹשֶׁה לְשַׁלַּח, מַה אָמַר לְהֵם?
הֵיִשׁ בְּהַ עֵין. וְכִי מַהוּ שְׂאֲמַר? וְאִם תֹּאמַר
שְׁלַח יָדַע? אַלְא (לְפִינֵינוּ יֹאמַר דְּבִר, אֲבַל כָּאֵן) בְּךָ אָמַר
מוֹשֶׁה: אִם יֵשׁ בְּהַ עֵין, הֲרִי יָדַעְתִּי שְׂאֵנִי
אֲכַנְס לְשָׁם. אִיזוּה עֵין? זֶה עֵין הַתַּיִים. וְשָׁם

בְּגִין כֹּה־, הָוּה דִּינִיָּה סְתִים, וְלֹא אֶתְפָּרֵשׁ דִּינִיָּה
כְּדִינִין אֶתְרִנִּין. בְּגִין דְּמַלְהָ דָּא בְּעֵי בַחֲשָׁאֵי וְסְתִים
וְלֹא גַלְיָא. וְעַל דָּא לֹא אֶתְמַר בְּאַתְנַגְלִיָּא, וְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא עֵבֵד יִקְר לִיקְרִיָּה.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, שְׂאָר עֲצִים בְּחֵדֵי שַׁבַּת הָוּה מְקוּשָׁשׁ,
וְקַבִּיל עוֹנְשָׁא לְפּוּם שַׁעְתָּא, וְאַתְכַּפֵּר חוֹבִיָּה.
וְעַל דָּא אֶתְקַשֵּׁי מִשָּׁה בְּדִינָא דְבִנְתָּא, דְּלֹא יָדַע אֵי
אַתְכַּפֵּר לְמַחְוֵי לְבִנְתִּיָּה חוֹלְקָא וְאַחֲסָנָא אֵי לָאוּ. פִּינּוּן
דְּדַבֵּר שְׁמִיָּה (דְּצִלְפָּחָד) קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּכִתִּיב כִּן
בְּנוֹת צִלְפָּחָד דְּבִרְתָּא, אֶתִּידַע דְּהָא אֶתְכַפֵּר חוֹבִיָּה.

תָּא חֲזִי, ב' אֵילָנִין אֵינּוּן, חַד לְעֵילָא, וְחַד לְתַתָּא,
בְּדָא חֲזִין, וּבְדָא מוֹתָא. מָאן דְּאַחְלַף לִזְוִן, גְּרִים
לִיָּה מוֹתָא בְּהָאֵי עֲלָמָא, וְלִית לִיָּה חוֹלְקָא בְּהָהוּא
עֲלָמָא. וְעַל דָּא אָמַר שְׁלֹמֹה, (מְשֻׁלִי כוה) דְּבִשׁ מְצָאָתָּ
אֶכְוֹל דִּינְךָ וְגו'.

לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

הָטָאוּ. וְעַל זֶה הִתְקַשְׁשָׁה מִשָּׁה בְּדִין הַבְּנוֹת,
שְׁלֹא יָדַע אִם הִתְכַּפֵּר לְהִיּוֹת לְבְנוֹתָיו חֵלֶק
וְנַחֲלָה אִם לֹא. פִּינּוּן שְׁהוֹפִיר שְׁמוֹ (שֶׁל צִלְפָּחָד)
הַקּוּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁכֵתוֹב (שם) כִּן בְּנוֹת
צִלְפָּחָד דְּבִרְתָּא, נוֹדַע שְׁהִתְכַּפֵּר הָטָאוּ.

בֵּא וְרָאָה, שְׁנֵי עֲצִים הֵם, אֶחָד לְמַעְלָה וְאֶחָד
לְמַטָּה, בְּזוּה חֲזִים וּבְזוּה מוֹת. מִי שְׁמַחְלִיפֵם,
גֹּרֵם לוֹ מוֹת בְּעוֹלָם הָזֶה, וְאִין לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם

זֶהוּ שְׁכֵתוֹב (שם כו) כִּי בְּהָטָאוּ מֵת, בְּהָטָאוּ ו'
מֵת. (סוּד הַכֵּל וְדָאֵי מְקוּשָׁשׁ עֲצִים) בְּגִלְלָה זֶה הָיָה דִּינּוֹ
סְתוּב, וְלֹא הִתְפָּרֵשׁ דִּינּוֹ כְּדִינִים אֲחֵרִים,
מִשּׁוּם שְׁדָבֵר זֶה צָרִיךְ בַּחֲשָׁאֵי וְנִסְתָּר וְלֹא
גְלוּי, וְעַל זֶה לֹא נֶאֱמַר בְּגִלוּי, וְהַקּוּדֶשׁ בְּרוּךְ
הוּא עָשָׂה כְבוֹד לְכְבוֹדוֹ.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, שְׂאָר הָעֲצִים יַחַד עִם שַׁבַּת
הָיָה מְקוּשָׁשׁ, וְקַבִּיל עֲנֵשׁ לְפִי שַׁעָה וְהִתְכַּפֵּר

אָרוֹן וְתוֹרָה בְּחַד כְּיָמָיו. תוֹרָה עֲקָרָא, אָרוֹן בֵּיתָא.
 וְעַל דָּא, אָרוֹן חָסַר בְּלֵא וְאִ"ו בְּכָל אֶתֶר, אָרוֹן
 הַבְּרִית, אָרוֹן הָעֵדוּת. בְּכָל אֶתֶר אֶהְרֹן דְּרוּעָא יְמִינָא,
 בַּר בְּחַד, דְּכִתִּיב (במדבר ג) כָּל פְּקוּדֵי הַלְוִיִּם אֲשֶׁר פָּקַד
 מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן, נִקְוֹד לְעִילָא.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מֹשֶׁה אֵילָנָא דְחַיֵּי נֶקֶט, וְעַל דָּא
 בָּעָא לְמַנְדַּע, אִי הוּא שְׂכִיחַ בְּאַרְעָא, אִי לָאו,
 וּבְגִין כֶּךָ אָמַר, הֵישׁ בָּהּ עֵץ אִם אֵין וְהִתְחַזְקֶתֶם
 וְלִקְחֶתֶם מִפְּרֵי הָאָרֶץ. דִּהָא אֵילָנָא דְחַיֵּי אֶתְחַמֵּד
 לְכֻלָּא. וְאֵינוֹן לָא אֵייתִיאוּ אֶלָּא עֲנָבִים וְרַמּוֹנִים
 וְתַאנִּים, בְּאֵילָנָא אַחְרָא תַלְיִין וְאַחִידוֹן.

תָּא חַזִּי, (במדבר י"ג) שְׁלַח לָךְ אַנְשִׁים: בְּגִינְךָ. רַבִּי יְהוּדָה
 פְּתַח, (משלי כה) בְּעֲנַת שְׁלֹג בְּיוֹם קָצִיר עִיר נֶאֱמָן
 לְשִׁלְחוֹ וְנֶפֶשׁ אֲדָנָיו יָשִׁיב. בְּעֲנַת שְׁלֹג בְּיוֹם קָצִיר,

לשון הקודש

וְלָכֵן רָצָה לְדַעַת אִם הִיָּה מְצוּי בְּאַרְצָא אִם
 לָא, וּמְשׁוּם זֶה אָמַר הֵישׁ בָּהּ עֵץ אִם אֵין
 וְהִתְחַזְקֶתֶם וְלִקְחֶתֶם מִפְּרֵי הָאָרֶץ. שְׁהַרְי עֵץ
 הַחַיִּים נִחְמַד לְכָל. וְהֵם לָא הִבִּיאוּ אֶלָּא
 עֲנָבִים וְרַמּוֹנִים וְתַאנִּים, בְּאֵילָן אַחַר
 תַּלְוּיִים וְאַחוּוּיִים.

בַּא וְרָאָה, שְׁלַח לָךְ אַנְשִׁים, בְּשִׁבְלֶךְ. רַבִּי
 יְהוּדָה פְּתַח, (משלי כה) בְּעֲנַת שְׁלֹג בְּיוֹם קָצִיר
 עִיר נֶאֱמָן לְשִׁלְחוֹ וְנֶפֶשׁ אֲדָנָיו יָשִׁיב. בְּעֲנַת

הַבָּא. וְעַל זֶה אָמַר שְׁלֹמֹה, (משלי כה) דִּבֶּשׁ
 מִצְּאֵת אֲכַל דִּיךָ וְגו'.

אָרוֹן וְתוֹרָה בְּאַחַד עוֹמְדִים. תוֹרָה הָעֲקָר.
 הָאָרוֹן הַבֵּית. וְעַל זֶה אָרוֹן חָסַר בְּלֵי וְאִ"ו בְּכָל
 מְקוֹם; אָרוֹן הַבְּרִית, אָרוֹן הָעֵדוּת. בְּכָל מְקוֹם
 אֶהְרֹן וְרוּעַ יְמִין, פְּרַט לְאַחַד, שְׁבִתוּב (במדבר א)
 כָּל פְּקוּדֵי הַלְוִיִּם אֲשֶׁר פָּקַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן,
 נִקְוֹד לְמַעְלָה.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מֹשֶׁה נֶקֶט עֵץ הַחַיִּים,

דְּאֵהֲנִי לְגוּפָא וּלְנַפְשָׁא. צִיר נְאֻמָּן לְשׁוֹלְחָיו, אֵלּוּ כָּלֵב
וּפְנֵחָם דְּהוּוּ שְׁלִיחֵי מְהִימְנֵי לְגַבֵּי יְהוֹשֻׁעַ. וּנְפֶשׁ אֲדָנִי
יָשִׁיב, דְּאֵהֲדָרוּ שְׂכִינְתָא לְדִירָא בְּהוּ בְּיִשְׂרָאֵל, וְלֹא
אֶסְתַּלְקָא מִנֵּיהּוּ.

וְאֵלִין דְּשָׁדֵר מִשָּׁה, וְגַרְמִיזוּ בְּכִיָּה לְדָרִין בְּתַרְאִין,
וְגַרְמִיזוּ לְאֶסְתַּלְקָא מִיִּשְׂרָאֵל בְּמָה אֶלְפֵי
וּרְבָבָן. וְגַרְמִיזוּ לְסַלְקָא שְׂכִינְתָא מֵאַרְעָא מִבְּיַנְיָהּוּ
דְּיִשְׂרָאֵל. אֵינּוּן דְּשָׁדֵר יְהוֹשֻׁעַ, וּנְפֶשׁ אֲדָנִי יָשִׁיב.

רַבֵּי חֲזַקְיָה וְרַבֵּי יִיסָא הָווּ אֲזֵלִי בְּאַרְחָא, אָמַר רַבֵּי
יִיסָא לְרַבֵּי חֲזַקְיָה. חֲמִינָא בְּאַפְדֵי דְּהִרְהוּרָא
אִית בְּגַוְוָד. אָמַר לֵיהּ, הָא וּדְאִי הָאִי קָרָא אֶסְתַּפְּלִנָא
בֵּיהּ, כִּיּוֹן דְּאָמַר שְׁלֹמָה, (קהלת א) כִּי מִקְרָה בְּנֵי הָאָדָם
וּמִקְרָה תְּבַהֲמָה וּמִקְרָה אַחַד לָהֶם וְגו'. וְתַנִּיעֵן, דְּכָל
מַלְוֵי דְּשְׁלֹמָה מַלְכָּא, כְּלָהּוּ סְתִימִין מִדְּרַגִּין דְּחֲכָמְתָּא.

לשון הקודש

אֲדָנִי יָשִׁיב.

רַבֵּי חֲזַקְיָה וְרַבֵּי יִיסָא הָווּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ.
אָמַר רַבֵּי יִיסָא לְרַבֵּי חֲזַקְיָה, אֲנִי רוּאָה
בְּפְנֵיךָ שְׂבִתוּכָךְ יֵשׁ הִרְהוּר. אָמַר לוֹ, הָרִי
וּדְאִי בְּפָסוּק זֶה הֶסְתַּפְּלִיתִי בּוֹ. כִּיּוֹן שְׂאָמַר
שְׁלֹמָה, (קהלת א) כִּי מִקְרָה בְּנֵי הָאָדָם וּמִקְרָה
תְּבַהֲמָה מִקְרָה אַחַד לָהֶם וְגו'. וְשַׁנִּיעֵן,
שְׂכָל דְּבְרֵי שְׁלֹמָה הַמֶּלֶךְ כָּלֵם נִסְתָּרִים
מִדְּרַגּוֹת הַחֲכָמָה. אִם כֵּן, בְּפָסוּק זֶה יֵשׁ

שְׁלֹג בְּיוֹם קְצִיר, שְׂמַהֲנָה אֶת הַגּוֹף וְאֶת
הַנֶּפֶשׁ. צִיר נְאֻמָּן לְשׁוֹלְחָיו, אֵלּוּ כָּלֵב וּפְנֵחָם
שְׁהִיו שְׁלִיחִים נְאֻמָּנִים לִיהוֹשֻׁעַ. וּנְפֶשׁ אֲדָנִי
יָשִׁיב, שְׁהַחֲזִירוּ שְׂכִינָה לְדוּר בְּהֶם בְּיִשְׂרָאֵל,
וְלֹא הֶסְתַּלְקָה מֵהֶם.

וְאֵלּוּ שְׁשַׁלַּח מִשָּׁה וְגַרְמִיזוּ בְּכִיָּה לְדוּרוֹת
אַחֲרוֹנִים, וְגַרְמִיזוּ לְהֶסְתַּלֵּק מִיִּשְׂרָאֵל בְּמָה
אֶלְפִים וּרְבָבּוֹת, וְגַרְמִיזוּ לְסַלֵּק שְׂכִינָה מִדְּאֲרִין
מִבְּיַן יִשְׂרָאֵל. אוֹתָם שְׁשַׁלַּח יְהוֹשֻׁעַ, וּנְפֶשׁ

אִי הָכִי, הָאִי קָרָא אֵית בֵּיה לְאַסְתְּכְּלָא, דְּהָא פְתִיחָא
לְאַיְנוּן דְּלֹא בְנֵי (דף קנ"ז ע"ב) מְהֵימְנוּתָא אֲשֶׁתְּכַח בֵּיה.

אָמַר לִיה וּדְאִי הָכִי הוּא, וְאֵית בֵּיה לְמַנְדַּע
וּלְאַסְתְּכְּלָא. אֲדִהָכִי חָמוּ חַד בַּר נָשׁ דְּהוּה
אֲתִי, שָׁאֵל לֹון מֵיָא, דְּהוּה עָחִי, וְהוּה לְאִי בְתוּקְפָא
דְּשִׁמְשָׁא. אָמְרוּ לִיה, מָאן אַתָּ. אָמַר לֹון יוּדְאִי אָנָא,
וְאָנָא לְאִי וְעָחִינָא. אָמְרוּ לָעִית בְּאַזְרֵייתָא, אָמַר לֹון,
עַד דְּאָנָא עַמְכוּן בְּמַלִּין, אַסְלַק לְהָאִי טוּרָא, וְתַמָּן
אַסְבַּ מֵיָא וְאַשְׁתִּי.

אֶפִּיק רַבִּי יִיסָא חַד זְפִירָא מְלִי מִיּוּן, וַיְהִי לִיה.
בְּתַר דְּשִׁתָּה, אָמַר נְסַלַק עִמָּךְ לְמֵיָא. סְלִיקוּ
לְטוּרָא, וְאַשְׁתְּכַחוּ חַד חוּטָא דְּמֵיָא דְּקִיק, וּמְלִי
קְטַפּוּרָא חַד. יְתְבוּ. אָמַר לֹון תְּהוּא בַר נָשׁ, הִשְׁתָּא
שְׁאִילוּ, דְּהָא אָנָא אֲשֶׁתְּדִלְנָא בְּאַזְרֵייתָא, עַל יְדֵי
דְּחַד בְּרִי, דְּאָנָא עֵילִית לִיה לְבִי רַב, וּבְגִינִיה רְוֹחְתָנָא

לשון הקודש

אמר להם, עד שאני אתכם בדברים, אעלה
להר הזה, ושם אקח מים ואשתה.

הוציא רבי ייסא כלי אחד מלא מים ונתן
לו. אחר ששתה, אמר, נעלה אתך למים.
עלה להר, ונמצאו חוט מים דקיק, ומלאו כלי
אחד. ישבו. אמר להם אותו האדם, פעת
תשאלו, שהרי אני השתדלתי בתורה על ידי

להסתכל, שהרי נמצא בו פתח לאותם
שאינם בני האמונה.

אמר לו, ודאי כך זה, ויש בו לדעת
ולהסתכל בין כך ראו אדם שהיה בא,
ובקש מהם מים, שהיה צמא ועיף מחזק
השמש. אמרו לו, מי אתה? אמר להם? יהודי
אני, ואני עיף וצמא. אמרו, עסקת בתורה?

בְּאוֹרֵי־תָא. אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה אִי עַל יְדָא דְבְרָךְ, טַב
הוּא. אָבֵל מַלְּה דַאֲנָן בֵּיה, אָנָּא תְּמִינָא דְלֵאֲתָר
אֲתָרָא בְּעֵי לְאַסְתִּלְקָא. אָמַר הַהוּא בַר נָשׁ, אִימָא
מַלְךְ, דְּלוֹמְנִין בְּאַפְרִקָסְתָּא דְעַנְיָא תְּשַׁבַּח מְרַגְנִיתָא.

אָמַר לִיה הֵא קָרָא דְאָמַר שְׁלֹמֹה, סַח לִיה. אָמַר
לִיה, וְכִי (נ"א כְּמָה) בְּמָה אֲתוֹן פְּרִישָׁן מִשְׂאֵר בְּנֵי
נְשָׂא דְלֵא יְדַעֵי. אָמְרוּ לִיה וּבְמָה. אָמַר לוֹן, עַל דָּא
אָמַר שְׁלֹמֹה הֵא קָרָא, וְלֵא אָמַר הֵא מִגְרַמִּיּוּה,
כְּשֵׁאֵר אֵינּוֹן מַלְיִן. אֵלָּא אֲחֵדֵר אֵינּוֹן מַלְיִן דְּטַפְּשָׁאֵי
עֲלֵמָא דְאֲמַרֵי כֵךְ, וּמֵאֵי אֲמַרֵי. כִּי מִקְרָה הָאָדָם
וּמִקְרָה הַבְּהֵמָה וְגו', טַפְּשָׁאֵי דְלֵא יְדַעֵי וְלֵא מִסְתַּכְּלָן
בְּחֻבְמָתָא אֲמַרֵי דְהֵאֵי עֲלֵמָא אֲזִיל בְּמִקְרָה, וְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא לָא אֲשַׁגַּח עֲלֵייהוּ, אֵלָּא מִקְרָה הָאָדָם
וּמִקְרָה הַבְּהֵמָה וּמִקְרָה אֲחֵד וְגו'.

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

להם, על זה אמר שלמה פסוק זה, ולא אמר
זה מעצמו כשאר אותם דברים, אלא חזר על
אותם דברים של טפשי העולם שאומרים
כך. ומה אומרים? כי מקרה [בני] האדם
ומקרה הבהמה וגו'. טפשים שלא יודעים
ולא מסתכלים בחכמה, אומרים שהעולם
הזה הולך במקרה, ונקדוש ברוך הוא לא
משגיח עליהם, אלא מקרה [בני] האדם
ומקרה הבהמה ומקרה אחד וגו'.

בני אחד, שאני הכנסתיו לבית רב ובגללו
הרוחתי בתורה. אמר רבי חזקיה, אם על ידי
בגד – טוב הוא. אבל הדבר שאנו בו, אני
רואה שלמקום אחר רוצה לעלות. אמר אותו
האדם, אמר דברך, שלפעמים בתרמיל העני
תמצא מרגלית.

אמר לו פסוק זה שאמר שלמה. סח לו. אמר
לו, וכי (כמה) במה אתם נפרדים משאר בני
אדם שלא יודעים? אמרו לו, ובמה? אמר